

PROGRAM WYCHOWAWCZY

PRZEDSZKOLA SAMORZĄDOWEGO NR 2

IM. KUBUSIA PUCHATKA

W CIECHOCINKU

Pomóżmy dzieciom, aby każdy z nich stał się tym, kim stać się może

[Janusz Korczak]

Opracowany przez członków
Rady Pedagogicznej oraz Rady Rodziców
pod kierunkiem: Marii Krzewińskiej,
Ewy Utko, Aleksandry Wawrzonkowskiej

Spis treści

I. Wstęp.....	3
II. Cele wychowania przedszkolnego.....	5
III. Cele programu wychowawczego.....	6
1. Cel główny.....	10
2. Cele szczegółowe.....	10
3. Kryteria sukcesu (spodziewane efekty).....	11
IV. Wartości wychowawcze – formy realizacji.....	12
V. Warunki realizacji.....	23
VI. System motywacji.....	25
VII. Ewaluacja.....	28
VIII. Propozycje literatury uczącej dzieci wartości.....	29
Bibliografia	33

PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r., nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, Dz. U. z 2009 r., nr 4, poz. 17.
5. Rozporządzenie ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników, Dz. U. z 2009 r., nr 89, poz. 730.
6. Statut Przedszkola Samorządowego Nr 2 w Ciechocinku.

I. WSTĘP

Dzieci dorastają w trzech kręgach, z których najważniejszym jest dom rodzinny, kolejnym – najbliższe otoczenie (sąsiedztwo, przedszkole), ostatnim zaś – społeczeństwo i jego kultura. Można, zatem stwierdzić, że rodzina i przedszkole są środowiskiem decydującym o tym, w jakiej formie dokona się późniejsze wejście człowieka w społeczeństwo. Należy pamiętać, że nikt nie zastąpi rodziców w ich roli głównych wychowawców, ale przedszkole powinno ich w tym wspierać. Dlatego też program wychowawczy ma na celu między innymi ujednolicenie oddziaływań wychowawczych w przedszkolu i w domu, aby nasze dzieci w przyszłości tworzyły społeczeństwo tolerancyjne i empatyczne o głęboko zakorzenionych strukturach moralnych. Nasz program ma na celu poprawę jakości pracy edukacyjnej, uwzględniając potrzeby całej społeczności przedszkolnej: dzieci, pracowników, rodziców oraz środowiska.

Wraz z wiekiem dziecko uświadamia sobie, że jest częścią pewnej społeczności. Mając swoją tożsamość, symbole i historię. Zadaniem programu wychowawczego naszego przedszkola jest określenie wartości, jakie chcemy wpajać naszym wychowankom. Program opiera się na ukształtowaniu odpowiednich postaw wobec ludzi, otoczenia i symboli.

Celem wspólnych oddziaływań wychowawczych nauczycieli i rodziców jest zapewnienie każdemu dziecku:

- radosnego i szczęśliwego dzieciństwa,
- bezpieczeństwa,
- poczucia własnej godności.

Zadania programu wychowawczego można opisać określeniem R. Cambella, który wychowanie nazywa pełną miłości dyscypliną. Sama dyscyplina kojarzy się bowiem przede wszystkim z karami, natomiast wychowanie to kształtowanie umysłu i serca dziecka tak, aby stało się ono dobrym i twórczym członkiem

społeczeństwa; wychowywać – to pomagać w poszukiwaniu i odkrywaniu wartości.

To wielkie nieporozumienie sądzić, że dyscyplina jest sposobem na ukształtowanie człowieka postępującego szlachetnie i osiągającego sukces. W rzeczywistości zdyscyplinowane dziecko może zachowywać się właściwie, ale na tym koniec.

A wychowanie musi sięgać głębiej, dokonywać się poprzez rozwijanie różnych umiejętności i siły charakteru [Denis Chapman Weston]

II. CELE WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

Cele wychowania przedszkolnego, w myśl obowiązującej podstawy prawnej, opierają się między innymi na:

- monitorowaniu i stymulowaniu rozwoju fizycznego, intelektualnego, emocjonalnego i społecznego;
- kształtowaniu postaw moralnych, poczucia sensu i wartości życia, tożsamości narodowej, wartości uniwersalnych i uczeniu rozróżniania dobra od zła;
- propagowaniu wzorców, norm i zachowań społecznie akceptowalnych;
- pomocy w rozwiązywaniu problemów rozwojowych w taki sposób, aby dzieci nie odczuwały przykrości z powodu swoich słabych stron;
- przeciwdziałaniu zagrożeniom dla zdrowia fizycznego i psychicznego dzieci;
- podejmowaniu współpracy z rodziną w celu ujednoczenia oddziaływań wychowawczych.

Program wychowawczy jest niezbędnym dokumentem wspierającym zarówno nauczycieli, jak i rodziców w optymalnym osiągnięciu celów wychowawczych, opiekuńczych oraz dydaktycznych, kierując procesy wychowawcze na właściwe tory, przy uwzględnieniu potrzeb oraz możliwości całej społeczności przedszkolnej.

Wychowanie zanim zostanie wcielone w życie, musi być myślą, sposobem widzenia rzeczy [Giuseppe Pellegrino]

III. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

Celem programu jest świadome wprowadzanie dziecka w system pożądaných zachowań, zapewnienie warunków do pełnego rozwoju osobowego każdego wychowanka, poprawa jakości pracy wychowawczej, uwzględnienie potrzeb społeczności przedszkolnej: dzieci, rodziców, środowiska oraz pracowników. Program zawiera cele, które ukierunkowują działalność nauczyciela oraz wspomagają kształtowanie prawidłowych postaw funkcjonowania dzieci w grupie w oparciu o wzmocnienia pozytywne. Program wychowawczy jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego i zawarty jest w następujących obszarach:

- Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci: porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i sytuacjach zadaniowych (1)
- Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych. Wdrażanie dzieci do utrzymywania ładu i porządku (2)
- Wspomaganie rozwoju mowy dzieci (3)
- Wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci (5)
- Wdrażanie dzieci do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych (6)
- Wychowanie dla poszanowania roślin i zwierząt. (12)
- Wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne (15)

Podstawa programowa

- Budowanie systemu wartości, w tym wychowanie dzieci tak, żeby lepiej orientowały się w tym, co jest dobre, a co złe.
- Kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także łagodnego znoszenia stresów i porażek.
- Rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które są niezbędne w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi.

- Stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych.
- Budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych.
- Kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz postawy patriotycznej.
- Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci: porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i w sytuacjach zadaniowych.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

1. Obdarza uwagą dzieci i dorosłych, aby zrozumieć to, co mówią i czego oczekują; grzecznie zwraca się do innych w domu, w przedszkolu, na ulicy.
2. Przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej (stara się współdziałać w zabawach i w sytuacjach zadaniowych) oraz w świecie dorosłych.
3. W miarę samodzielnie radzi sobie w sytuacjach życiowych i próbuje przewidywać skutki swoich zachowań.
4. Wie, że nie należy chwalić się bogactwem i dokuczać dzieciom, które wychowują się w trudniejszych warunkach, a także, że nie należy wyszydzać i szykanować innych.
5. Umie się przedstawić: podaje swoje imię, nazwisko i adres zamieszkania; wie, komu można podawać takie informacje.

Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych.

Wdrażanie dzieci do utrzymywania ładu i porządku.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

1. Umie poprawnie umyć się i wytrzeć oraz umyć zęby.
2. Właściwie zachowuje się przy stole podczas posiłków, nakrywa do stołu i sprząta po sobie.
3. Samodzielnie korzysta z toalety.
4. Samodzielnie ubiera i rozbiera się, dba o osobiste rzeczy i nie naraża ich na zgubienie lub kradzież.
5. Utrzymuje porządek w swoim otoczeniu.

Wspomaganie rozwoju mowy dzieci.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

1. Mówi płynnie, niezbyt głośno, dostosowując ton głosu do sytuacji.
2. Uważnie słucha, pyta o niezrozumiałe fakty i formułuje dłuższe wypowiedzi.
3. W zrozumiały sposób mówi o swoich potrzebach i decyzjach.

Wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

1. Dbą o swoje zdrowie; zaczyna orientować się w zasadach zdrowego żywienia.
2. Uczestniczy w zajęciach ruchowych, w zabawach i grach w ogrodzie przedszkolnym, w parku, na boisku, w sali gimnastycznej.

Wdrażanie dzieci do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

1. Wie, jak trzeba się zachować w sytuacji zagrożenia i gdzie można otrzymać pomoc, umie o nią poprosić.
2. Orientuje się w bezpiecznym poruszaniu się po drogach i korzystaniu ze środków transportu.

3. Zna zagrożenia płynące ze świata ludzi, roślin oraz zwierząt i unika ich.
4. Próbuje samodzielnie i bezpiecznie organizować sobie czas wolny w przedszkolu i w domu; ma rozeznanie, gdzie można się bezpiecznie bawić.

Wychowanie dla poszanowania roślin i zwierząt.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

1. Potrafi wymienić zmiany zachodzące w życiu roślin i zwierząt w kolejnych porach roku; wie, w jaki sposób człowiek może je chronić i pomóc im, np. przetrwać zimę.

Wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

1. Wymienia imiona i nazwiska osób bliskich, wie, gdzie pracują, czym się zajmują.
2. Zna nazwę miejscowości, w której mieszka, zna ważniejsze instytucje i orientuje się w rolach społecznych pełnionych przez ważne osoby, np. policjanta, strażaka.
3. Wie, jakiej jest narodowości, że mieszka w Polsce, a stolicą Polski jest Warszawa.
4. Nazywa godło i flagę państwową, zna polski hymn i wie, że Polska należy do Unii Europejskiej.
5. Wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa.

III.1. CEL GŁÓWNY

Nadrzędnym celem Programu Wychowawczego Przedszkola jest stwarzanie warunków do pełnego rozwoju osobowego każdego z naszych wychowanków, zgodnego z ich wrodzonym potencjałem i możliwościami w relacjach ze środowiskiem społeczno –kulturowym i przyrodniczym. Hołdując zasadzie, że nauczenie dziecka wartości jest najważniejszym zadaniem wychowawczym dla rodziców i nauczycieli, ponieważ „nauczenie wartości to najważniejsza rzecz, jaką możemy zrobić dla szczęścia dziecka” [Linda i Richard Eyre] za cel nadrzędny stawiamy wychowanie dziecka wrażliwego, o wysokiej kulturze osobistej, przygotowanego do życia, zgodnego z ogólnie przyjętymi normami społeczno –moralnymi.

III.2. CELE SZCZEGÓŁOWE

- tworzenie więzi uczuciowej z rodziną i środowiskiem, w którym dziecko wzrasta;
- tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu psychofizycznemu;
- kształtowanie postaw moralnych: kultura osobista, tolerancja, życzliwość, uprzejmość, takt, prawdomówność, sprawiedliwość, odpowiedzialność;
- poznawanie, przeżywanie o akceptacja takich zachowań, jak: dobro, piękno, indywidualność, tolerancja, empatia, koleżeństwo;
- rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra od zła;
- uświadomienie zagrożeń otaczającego świata;
- przygotowanie do właściwego pełnienia ról społecznych;
- rozwijanie umiejętności polubownego rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenia do kompromisu;
- uświadomienie dzieciom ich praw i obowiązków

- zwrócenie uwagi na wartości, skłonienie do refleksji nad nimi
- pomoc w rozpoznawaniu i przejmowaniu wartości
- pogłębianie zrozumienia wartości

III.3. KRYTERIA SUKCESU (spodziewane efekty)

Dziecko:

1. Dostrzega i rozumie potrzeby innych, akceptuje ich odrębność i indywidualność, jest tolerancyjne.
2. Rozumie i przestrzega zasady zgodnego współżycia w grupie.
3. Potrafi kulturalnie zwracać się do innych, używa zwrotów grzecznościowych.
4. Ma poczucie własnej wartości, wiary we własne siły, możliwości i umiejętności.
5. Potrafi nazywać, wyrażać i kontrolować swoje emocje.
6. Szanuje wolność innych, cudze zdanie.
7. Rozumie potrzebę poszanowania cudzej własności.
8. Wyraża swoje uczucia, potrzeby i oczekiwania, a także dostrzega je u innych.
9. Rozumie znaczenie dialogu w rozwiązywaniu sporów, potrafi argumentować swoje racje, oceny i odczucia.
10. Zna i kultywuje tradycje lokalne, regionalne i narodowe.
11. Ma świadomość przynależności narodowej: rozpoznaje godło i barwy narodowe, rozumie pojęcie *ojczyzna*.
12. Rozumie konieczność przestrzegania zasad zgodnego współżycia ze światem przyrody, przejawia postawy proekologiczne.
13. Rozumie potrzebę stosowania profilaktyki prozdrowotnej.
14. Zauważa sytuacje bezpieczeństwa własnemu i innych, potrafi unikać zagrożeń.
15. Umie funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętym powszechnie kanonem norm społecznych.

16. Zna swoje prawa i obowiązki.
17. Zna i ceni wartości moralne, takie jak: prawda, dobroć, piękno, sprawiedliwość, uczciwość, życzliwość, szacunek, wyrozumiałość.
18. Rozumie swoje prawo do pomocy ze strony dorosłych w trudnych sytuacjach.
19. Ma poczucie obowiązkowości, odpowiedzialności i wytrwałości decydujące o doprowadzaniu do końca rozpoczętej pracy.
20. Potrafi cieszyć się z własnych sukcesów, docenia sukcesy innych, umie z godnością przyjmować porażki.
21. Interesuje się otaczającym światem, poszukuje odpowiedzi na nurtujące go pytania.

IV. WARTOŚCI WYCHOWAWCZE – FORMY REALIZACJI

• **Wartość: KULTURA BYCIA**

Zasada: *Bądź kulturalny*

Normy postępowania:

1. Używaj form grzecznościowych: „proszę”, „dziękuję”, „przepraszam”.
2. Pamiętaj o witaniu i żegnaniu się – odpowiednio używaj wyrażeń: „dzień dobry”, „do widzenia”, „cześć”.
3. Stosuj zasadę „Dziewczynka ma pierwszeństwo”.
4. Okazuj szacunek dorosłym (starszym osobom).
5. Słuchaj, gdy ktoś mówi, nie przerywaj.
6. Nie niszczy (zabawek, przedmiotów, pracy innych).
7. Prawidłowo posługuj się sztucami.
8. Po skończonym posiłku wytrzyj usta, podziękuj i zasuń krzeselko.

Formy realizacji:

- dostarczanie dzieciom właściwych wzorców zachowania, m. in. poprzez postępowanie nauczyciela, teatryki, pogadanki, bajki, teksty literackie itp.;
- organizowanie uroczystości, np. z okazji Dnia Babci i dziadka, Dnia Matki, Dnia Taty, Dnia Rodziny
- scenki sytuacyjne kształtujące pozytywne postawy społeczne, uświadamiające potrzebę stosowania zwrotów grzecznościowych;
- wykorzystywanie różnorodnych sytuacji dnia codziennego, również zajęć z całą grupą, do zwracania uwagi na swój sposób bycia, komunikowania się z innymi, zwracania się do innych.

• **Wartość: ZDROWIE**

Zasada: *Dbaj o zdrowie swoje i innych.*

Normy postępowania:

1. Nie krzycz, mów umiarkowanym głosem.

2. Bierz udział w zabawach ruchowych, spacerach i wycieczkach (przebywaj często na świeżym powietrzu).
3. Ubieraj się stosownie do pogody i pory roku.
4. Pokonuj uprzedzenia do niektórych potraw poprzez ich próbowanie.
5. Myj ręce przed posiłkami i po wyjściu z ubikacji.
6. Zastaniaj usta przy kichaniu i kasłaniu.
7. Prawidłowo wydychaj nos.

Formy realizacji:

- wycieczki oraz spacery do pobliskich parków, pod tętnie solankowe i wokół przedszkola;
  - pogadanki zachęcające dzieci do czynnego wypoczynku, do ograniczania czasu spędzanego przez telewizorem;
  - organizowanie teatrzyków o tematyce prozdrowotnej;
  - nauka wierszy i piosenek;
  - ćwiczenia poranne i gimnastyczne, zabawy ruchowe;
  - przenoszenie (przy sprzyjającej pogodzie) zabaw ruchowych do ogrodu.
-
- **Wartość: BEZPIECZEŃSTWO**

Zasada: *Dbaj o bezpieczeństwo swoje i innych.*

Normy postępowania:

1. Akceptujemy cię takiego, jakim jesteś.
2. Dziel się swoimi wątpliwościami.
3. Dostrzegaj sytuacje zagrażające bezpieczeństwu twojemu i innych.
4. Powiedz, czego się boisz.
5. Mów o swoich uczuciach (odczuciach).
6. Informuj dorosłych o swoich dolegliwościach (skaleczenie, złe samopoczucie).
7. Zawsze będziesz wysłuchany.
8. Nie oddalaj się od grupy z miejsca zabawy.

9. Przestrzegaj zasad ruchu drogowego dla pieszych.
10. Pamiętaj swój adres zamieszkania.
11. Nie zbliżaj się do nieznanymi zwierząt.
12. Nie biegaj po przedszkolu.
13. Nie popychaj kolegów.
14. Zachowaj ostrożność w kontaktach z obcymi.
15. Nie baw się w miejscach niedozwolonych.
16. Korzystaj z narzędzi i przyborów (np. nożyczek, łopatki) zgodnie z zasadami ich użytkowania.
17. Nie manipuluj urządzeniami elektrycznymi bez nadzoru dorosłych.

Formy realizacji:

- dostarczanie wzorców właściwego zachowania;
- spotkania z osobami, które dbają o bezpieczeństwo ludzi i udzielają pomocy, np. z policjantem, strażakiem, ratownikiem medycznym, dzięki którym dzieci dowiadują się, jak należy zachować się w sytuacjach zagrożeń;
- poznanie niektórych możliwości radzenia sobie w sytuacjach zagrażających własnemu bezpieczeństwu;
- ustalenie zasad warunkujących bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w przedszkolu; zawieranie umów dotyczących zasad zachowania bezpieczeństwa w czasie pobytu w przedszkolu, spacerów i wycieczek, prowadzące do zrozumienia konieczności przestrzegania umów oraz uczące dostrzegania i unikania zagrożeń;
- prowadzenie zajęć i zabaw kształtujących rozumienie zasad kodeksu drogowego dla pieszych;
- praca z wykorzystaniem ilustracji i historyjek obrazkowych pomagająca dzieciom zrozumieć przyczyny i skutki przedstawionych sytuacji, kształtująca umiejętność dokonywania oceny zdarzeń pod kątem bezpieczeństwa i przewidywania konsekwencji określonych zachowań;

- wykorzystanie utworów literackich rozwijających dziecięcą wyobraźnię, pozwalających na ocenę postępowania bohaterów, umożliwiających identyfikowanie się z postaciami stanowiącymi wzór do naśladowania;
- wyjścia poza teren przedszkola (spacery, wycieczki);
- zabawy organizowane i swobodne na terenie ogrodu przedszkolnego.

➤ **Wartość: WSPÓŁŻYCIE WE WSPÓLNOCIE / KONTAKTY RÓWIEŚNICZE**

Zasada: *Kontroluj swoje zachowanie / Bądź koleżeński.*

Normy postępowania:

1. Wyrażaj swoje emocje w sposób zrozumiały i akceptowany przez innych.
2. Zwróć się z problemem do nauczyciela.
3. Nie obrażaj się.
4. Nie wyrządzaj krzywdy innym.
5. Nie wyśmiewaj się z kolegi / koleżanki.
6. Baw się tak, abyś nie przeszkadzał innym.
7. Pamiętaj o konsekwencjach swojego działania.
8. Słuchaj, co mówią inni, spokojnie oczekuj na swoją kolej.
9. Pomagaj młodszemu, słabszemu, mniej sprawnemu.
10. Dziel się z innymi tym, co masz.
11. Ciesz się z własnych sukcesów, doceniaj sukcesy innych.
12. Z godnością przyjmuj porażki.

Formy realizacji:

- uwrażliwianie na potrzeby innych;
- zachęcanie i pomaganie wychowankom we wszelkich działaniach na rzecz innych, organizowanie zbiórek na rzecz potrzebujących – biednych i chorych dzieci oraz zwierząt ze schronisk;
- dostarczanie wzorców właściwego zachowania poprzez teksty literackie, bajki, inscenizacje itp.;

- ustalanie i wdrażanie do respektowania zasad i reguł zgodnego współżycia w grupie; tworzenie kodeksu grupy
- odznaczanie (ocenie) zachowania wychowanków na tablicy motywacyjnej (minki uśmiechnięte, smutne, do poprawy)
- prace zespołowe uczące współpracy i współdziałania w planowaniu i realizowaniu wspólnie wytyczonego celu;
- udział w konkursach (plastycznych, muzycznych, recytatorskich) przedszkolnych i międzyprzedszkolnych;
- zabawy tematyczne stwarzające okazje do nawiązywania do kontaktów, odtwarzania ról społecznych, wzmacniania pozytywnych zachowań;
- zabawy dydaktyczne utrwalające wiadomości o środowisku społecznym i wskazujące obowiązujące w nim zasady postępowania;
- ustalenie form nagradzania i karania zachowań respektujących / nieprzestrzegających ustalonych przez dzieci norm i zasad zachowań.

➤ **Wartość: ŁAD, PORZĄDEK, ESTETYKA OTOCZENIA**

Zasada: *Dbaj o ład, porządek i estetykę otoczenia.*

Normy postępowania:

1. Po skończonej zabawie odkładaj zabawki, przybory na miejsce.
2. Śmieci wyrzucaj do kosza.
3. Prace plastyczne odkładaj do teczki.
4. Dbaj o estetykę swojego wyglądu.
5. Ubranie i buty zostawiaj w szatni ułożone.
6. Korzystaj w wycieraczki.
7. Piasek z butów wytrzepuj do kosza.
8. Zachowaj ład i porządek podczas mycia zębów w łazience, wypłucz kubek i szczoteczkę.

Formy realizacji:

- ustalanie i wdrażanie do respektowania zasad i reguł utrzymania porządku w sali przedszkolnej oraz w ogrodzie;
- przekaz literacki dostarczający prawidłowych wzorców postępowania, wpływający na świadomość i rozumienie znaczenia utrzymywania porządku w bliższym i dalszym otoczeniu;
- konsekwencja w doprowadzaniu do końca prac porządkowych po skończonej zabawie, pracy plastyczno – technicznej;
- metoda zadaniowa (powierzenie konkretnych zadań wychowankom), praktyczne wykonywanie czynności.

➤ **Wartość: CUDZA WŁASNOŚĆ**

Zasada: *Szanuj cudzą własność.*

Normy postępowania:

1. Jeśli chcesz wziąć do ręki, pożyczyć cudzą rzecz, zapytaj o zgodę właściciela.
2. Nie niszczyć cudzej własności.
3. Oddaj pożyczoną rzecz właścicielowi.

Formy realizacji:

- uwrażliwianie na potrzebę bezwzględnego szanowania cudzej własności.

➤ **Wartość: ŚRODOWISKO NATURALNE**

Zasada: *Szanuj środowisko naturalne.*

Normy postępowania:

1. Nie hałasuj w lesie.
2. Nie śmieć.
3. Nie niszczyć grzybów trujących.
4. Nie łam drzew.

5. Nie deptaj trawników.
6. Nie zanieczyszczaj zbiorników wodnych.
7. Nie zrywaj roślin chronionych.
8. Segreguj odpady
9. Oszczędzaj wodę.
10. Oszczędzaj prąd.
11. Oszczędzaj papier.

Formy realizacji:

- przykład osobowy nauczyciela i osób znaczących w życiu dziecka;
- prowadzenie zajęć i zabaw kształtujących proekologiczny styl życia;
- spacer i wycieczki rozbudzające emocjonalny stosunek do przyrody poprzez ukazanie jej znaczenia dla życia człowieka, wdrażające do zachowania ostrożności wobec zwierząt i ptaków żyjących na wolności, stwarzające okazję do przypominania o zakazie dotykania i jedzenia nieznanymi roślinami;
- umożliwienie dzieciom udziału w pracach hodowlanych, doświadczeniach, eksperymentach;
- filmy edukacyjne pomagające zrozumieć konieczność ochrony przyrody;
- dostarczanie dzieciom właściwych wzorców zachowania, m. in. Poprzez postępowanie nauczyciela, teatrzyki, pogadanki, bajki, teksty literackie itp.;
- udział w projektach oraz akcjach na rzecz ochrony środowiska.

➤ **Wartość: RODZINA**

Zasada: *Poznaj tradycje swojej rodziny.*

Normy postępowania:

1. Poznaj swoje nazwisko.
2. Poznaj dokładny adres zamieszkania.

3. Poznaj imiona członków swojej rodziny.
4. Szanuj swoich rodziców i dziadków.
5. Bądź troskliwy w razie choroby domowników.
6. Wykonuj stałe obowiązki.
7. Wykonuj polecenia dorosłych.
8. Kultuwuj tradycje swojej rodziny.
9. Rozmawiaj z rodzicami, dziadkami o ich pracy.
10. Pamiętaj o uroczystościach rodzinnych.
11. Bierz aktywny udział w obchodach świąt rodzinnych (np. Dzień Mamy i Taty - Dzień Rodzinki, Dzień Babci i Dziadka).

Formy realizacji:

- pobudzanie ciekawości do interesowania się tradycjami swojej rodziny;
- wzmacnianie więzi poprzez udział rodziców i dziadków w uroczystościach oraz imprezach organizowanych w przedszkolu (np. uroczystości okolicznościowe, wycieczki, piknik).

➤ **Wartość: OJCZYZNA**

Zasada: ***Bądź małym patriotą.***

Normy postępowania:

1. Poznaj i szanuj symbole narodowe: godło, barwy, hymn.
2. Bierz udział w obchodach świąt ogólnopństwowych.
3. Poznaj pomniki polskiej historii.
4. Bądź dumny z kraju, w którym mieszkasz.
5. Szanuj język ojczysty i tradycje narodowe.
6. Poznaj piękno swojego miasta.

Formy realizacji:

- uświadamianie dzieciom ich przynależności narodowej (podczas zajęć i przy nadarzających się okolicznościach);
- spacer i wycieczki, odwiedzanie miejsc pamięci narodowej i zabytków;

- czytanie dzieciom utworów literackich w połączeniu z oglądaniem ilustracji umacniające i rozwijające przywiązanie do kraju rodzinnego, wzbogacające kulturę języka;
- baśnie i legendy zapoznające dzieci z przeszłością ojczyzny, przekazujące dzieciom nieprzemijające idee patriotyzmu, jak również duchowe wartości kultury narodowej;
- oglądanie filmów, albumów i fotografii pokazujących dzieciom najciekawsze miejsca regionu, w którym żyją oraz zapoznające z typowymi krajobrazami i folklorami Polski;
- kącik regionalny będący okazją do gromadzenia eksponatów, wytworów sztuki ludowej – kujawskiej, fotografii, okazów przyrodniczych z regionu;
- kultywowanie w przedszkolu tradycji świątecznych, np. malowanie pisanek, śpiewanie kolęd, inscenizacja jasełek.

➤ **Wartość: WARTOŚCI MORALNE**

Zasada: *Kieruj się wartościami, nie krzywdź innych.*

Normy postępowania:

1. Odnoś się do innych z szacunkiem.
2. Dbaj o język, używaj zwrotów grzecznościowych oraz form językowych wyrażających szacunek, między innymi trybu warunkowego, aby twój język, jako twoja wizytówka, określał cię jako człowieka kulturalnego.
3. Szanuj cudzą godność, odrębność, prywatność. Nie rań uczuć innych. Nie sprawiaj im przykrości.
4. Umiej prosić o pomoc, ale też bądź gotowy na odmowę pomocy. Odmowę przyjmuj spokojnie, akceptując prawo drugiej osoby do nieudzielania ci pomocy. Za okazaną pomoc bądź wdzięczny i wyrażaj tę wdzięczność odpowiednimi słowami.

5. Akceptuj odmiennosc innych ludzi, niepełnosprawność, bądź tolerancyjny.
6. Staraj się dotrzymywać danego słowa. Bądź wytrwały w dotrzymywaniu danego sobie słowa.
7. Mów prawdę.
8. Nie zaglądał pod nieobecność właścicieli i bez ich zgody do ich szuflad, toreb, notesów itd.
9. Odpowiedzialnie wypełniał swoje obowiązki.
10. Miej odwagę przyznać się do winy.
11. Wiedz, że w niektórych sytuacjach brak odwagi jest czymś zupełnie innym niż tchórzostwo.
12. Unikaj przemocy, nie bądź agresywny.

Formy realizacji:

- pogadanki, uświadamiające dzieciom potrzebę kierowania się w życiu szacunkiem, dbałością o język, grzecznością w słowach, grzecznością w gestach i zachowaniu;
- organizowanie zajęć wychowawczo – dydaktycznych poświęconych ludziom różnych ras i narodów;
- zabawy prowadzone metodą pedagogiki zabawy oddziałujące na sferę emocjonalną dziecka, sprzyjające wyzwalaniu pozytywnych uczuć, wzmacniające poczucie akceptacji;
- scenki dramatyczne pozwalające na odgrywanie określonych sytuacji;
- słuchanie utworów literackich stwarzające okazję do poznawania różnych sytuacji, formułowania ocen i wyciągania wniosków;
- uświadamianie dzieciom, że jest wiele sposobów radzenia sobie z własną złością;
- przykład osobowy osób znaczących w życiu dziecka.

V. WARUNKI REALIZACJI

Programem wychowawczym objęte są dzieci przedszkolne. Zadania wychowawcze realizowane będą w sposób ciągły przez wszystkich nauczycieli poprzez odpowiedni dobór metod i form pracy, literaturę, pomoce dydaktyczne oraz stosowanie środków wychowawczych wzmacniających pozytywne zachowania dzieci. Nauczyciele będą współpracować z rodziną dziecka w celu ujednolicenia oddziaływań wychowawczych. Dzieci zaangażują się we wspólne tworzenie i przestrzeganie Kodeksu przedszkolaka. Pracownicy niepedagogiczni będą wspierać działania nauczycieli.

Program obejmuje funkcjonowanie dziecka grupie w zakresie podstawowych dziedzin życia przedszkolnego:

- samoobsługi i czynności higienicznych,
- zabaw samorzutnych,
- zajęć i zabaw zorganizowanych, uroczystości,
- spożywania posiłków,
- spacerów, wycieczek, zabaw na powietrzu.

W naszym Przedszkolu

DZIECKO:

1. Poznaje swoje prawa i obowiązki.
2. Czuje się bezpieczne.
3. Rozwija się twórczo i jest samodzielne.
4. Ma możliwość indywidualnego rozwoju i osiąga sukces.
5. Uczy się dostrzegać swoje mocne strony.
6. Buduje pozytywny obraz samego siebie.
7. Jest świadome swojej przynależności narodowej.
8. Uczy się dostrzegać potrzeby innych ludzi.
9. Osiąga gotowość szkolną.

W naszym Przedszkolu

RODZICE:

1. Uzyskują pomoc pedagogiczną.
2. Otrzymują obiektywną ocenę postępów i niepowodzeń dziecka.
3. Mogą mówić otwarcie o swoich spostrzeżeniach na temat pracy przedszkola.
4. Bezpośrednio rozmawiać z nauczycielem o trudnych sprawach wychowawczych.
5. Mogą czynnie uczestniczyć w życiu przedszkola, są współgospodarzami przedszkola.
6. Czynnie wspierają przedszkole w jego działaniach.
7. Chętnie współpracują z nauczycielami, oferują wszechstronna pomoc

W naszym Przedszkolu

NAUCZYCIELE:

1. Aktywnie realizują zadania przedszkola określone w dokumentach wewnętrznych placówki.
2. Współpracują z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
3. Doskonają swoją wiedzę i uzyskują nowe doświadczenia.
4. Wykorzystują twórcze i aktywne metody pracy.
5. Uzyskują wyższe stopnie awansu zawodowego.
6. Monitorują efektywność własnej pracy.
7. Dzieli się wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielami.
8. Prowadzą obserwację pedagogiczną i diagnozują rozwój dziecka.
9. Dobierają metody wychowawcze i dydaktyczne, które wspomagają indywidualny rozwój dziecka.
10. Proponują rodzicom różnorodne formy współpracy.

11. W relacjach z dziećmi potrafią być cierpliwi, mili, wyrozumiali, serdeczni, ale i konsekwentni. Dotrzymują umów, przyrzeczeń i tajemnic. Pamiętają, że dziecko częściej reaguje na pochwałę niż na karę.

12. W relacjach z rodzicami pełnią rolę inspirującą i integrującą proces wychowawczy; pogłębiają wiedzę rodziców poprzez informowanie o osiągnięciach i ewentualnych niepowodzeniach dziecka oraz wzbogacanie wiedzy pedagogicznej rodziców. Zbierają niezbędne informacje dotyczące warunków życia dziecka, jego zainteresowań.

W naszym Przedszkolu

PRACOWNICY OBSŁUGI:

1. Współdziałają w nauczycielem.
2. Dbają o bezpieczeństwo dzieci.
3. Są odpowiedzialni, kulturalni.
4. W kontaktach interpersonalnych są życzliwi i taktowni.
5. Znają swoje obowiązki i sumiennie się z nich wywiązują.
6. Nie angażują się w kontakty nauczyciela z rodzicami.

Wszyscy, zarówno rodzice, jak i cały personel przedszkola powinni kierować się zasadą, że jest coś, co w istotny sposób odróżnia nauczanie wartości od edukacji w innych dziedzinach, mianowicie: najważniejszym elementem tej nauki jest przykład dorosłych. Nie teoria, lecz zachowania dorosłych, czyli ich system wartości w działaniu, najdobitniej przemawiają do dzieci. Trzeba być bardzo uważnym, by praktykowane przez nas w codziennym życiu wartości, które dzieci dostrzegają i nieomylnie interpretują, były spójne z tymi, które głosimy i których chcemy dzieci nauczyć. A niewątpliwie „nauczanie dziecka wartości jest najważniejszym zadaniem wychowawczym dla rodziców i nauczycieli”, bowiem „mocny system wartości moralnych i umiejętność kierowania się nim w życiu to najważniejszy kapitał, w jaki powinniśmy wyposażyć dziecko”,

ponieważ „wartości moralne stoją na straży życia i jego jakości, skłaniają nas do zachowań, które są dobre dla wszystkich i nikogo nie krzywdzą” [Irena Koźmińska i Elżbieta Olszewska].

VI. SYSTEM MOTYWACJI

Bardzo skutecznym środkiem wychowania są pochwały i nagrody. Mają one właściwości zachęcające i pobudzające do wysiłku każdego człowieka, szczególnie dziecko.

Nagradzamy za:

- podporządkowanie się umowom, zasadom wspólnie ustalonym;
- bezinteresowną pomoc słabszym;
- za wysiłek włożony w wykonanie pracy, zadania z uwzględnieniem możliwości dziecka;
- za bardzo dobre wypełnianie przyjętych na siebie obowiązków (np. dyżury).

Formy nagród:

- pochwała indywidualna,
- pochwała wobec grupy,
- pochwała w postaci specjalnego znaczka, nalepki,
- pochwała przed rodzicami,
- pochwała w postaci różnych emblematów uznania (serduszka, minki itp.),
- dostęp do atrakcyjnej zabawki, zajęcia, zabawy.

Po ustaleniu norm postępowania wskazane jest ustalenie określonych konsekwencji za brak podporządkowania się przyjętym normom, umowom i zasadom.

Środki zaradcze stosujemy za:

- nieprzestrzeganie ustalonych zasad i norm współżycia w grupie i w przedszkolu;

- stwarzanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu własnemu i innych;
- agresywne zachowanie skierowane na dorosłych, dzieci i przedmioty;
- przeszkadzanie innym w zabawie;
- celowe niewywiązywanie się z podjętych obowiązków;
- niszczenie cudzej własności oraz wytworów prac innych dzieci.

Formy środków zaradczych w przypadku niestosowania się do ustalonych wspólnych zasad:

- słowne upomnienie, czyli rozmowa (przypomnienie obowiązujących zasad),
- poinformowanie rodziców o przewinieniu,
- upomnienie wobec grupy,
- wyrażanie przez nauczyciela swojego smutku i zawodu z powodu zachowania dziecka,
- propozycje aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji,
- ukazywanie następstw zachowania, aby skłonić do autorefleksji,
- odsunięcie na krótki czas od zabawy, czasowe odebranie przyznanego przywileju, np. utrata funkcji dyżurnego (spokojna i rzetelna informacja dotycząca czynu, a nie uderzająca w charakter dziecka).

Budowanie systemu motywacji opiera się na stosowaniu nagrody zaraz po wystąpieniu zachowania pożądanego, przechodzeniu od nagradzania ciągłego do sporadycznego, nagradzania nie tylko efektów, ale też prób wykonania czynności. Dziecko częściej reaguje na pochwałę niż na karę, dlatego też program wychowawczy przedszkola oparty jest na wzmocnieniach pozytywnych, nauczyciele jednak powinni unikać nadmiaru nagród, zachowując konsekwencję w stosowaniu wzmocnień. Wychowawcy opracowując wspólnie z dziećmi „Kodeks postępowania” z jednej strony wspierają je i motywują do przestrzegania norm i zasad, z drugiej – konsekwentnie egzekwują go. Dziecko bowiem potrzebuje precyzyjnego i wyraźnego określenia, co jest dozwolone, a czego nie wolno.

VII.EWALUACJA

Program poddany zostanie ewaluacji. Ewaluacja uwzględniać powinna opinię wychowanków, rodziców, nauczycieli, pracowników przedszkola, wytwory dzieci.

Sposoby ewaluacji:

- ankiety (skierowane do realizatorów programu);
- analiza dokumentów (zapisy w dziennikach, plany miesięczne w poszczególnych grupach, arkusze obserwacji dziecka, hospitacje diagnozujące, sprawozdania z realizacji programu, ocena realizacji programu na końcowo rocznym spotkaniu Rady Pedagogicznej);
- analiza dokumentacji współpracy z rodzicami (protokoły zebrań z rodzicami, informacje zwrotne od rodziców);
- analiza twórczości dziecięcej (słownej, muzycznej, plastycznej, teatralnej);
- rozmowy z dziećmi, rodzicami, wychowawcami grup;
- ocena grupy przez nauczyciela,
- prezentacje dokonań dzieci w formie wystawki prac;
- materiał reportażowy (kronika przedszkola, strona internetowa przedszkola).

VIII. PROPOZYCJE LITERATURY UCZĄCEJ DZIECI WARTOŚCI

Dziecko jest jak walizka – to z niej wyjmiesz, co do niej włożysz [przysłowie]

I. Szacunek

Utwory literackie, w których znajdują się przykłady szacunku lub braku szacunku:

1. H. Ch. Andersen, „Brzydkie kaczątko”.
2. J. Brzechwa, „Kwoka”.
3. J. Canfield, M. V. Hansen, „Balsam dla duszy dziecka”.
4. A. Lindgren, „Rasmus i włóczęga”, „Dzieci z Bullerbyn”.
5. T. i J. O’Neal, „Szacunek – ja na niego zasługuję i innym go okazuję!”, z serii „Skrzat od dobrych rad”.
6. B. Ostrowicka, „Ale ja tak chcę”.
7. M. Velthuijs, „Żabka i obcy”.
8. A. – C. Westly, „Sekret taty i ciężarówka”.

II. Uczciwość

Utwory literackie, w których znajdują się przykłady uczciwości lub braku uczciwości:

1. J. Brzechwa, „Kłameczucha”, „Pchła Szachrajka”, „Szelmostwa Lisa Witalisa”.
2. E. Kastner, „Mania czy Ania”.
3. C. Collodi, „Pinokio”.
4. A. Lindgren, „Pippi Pończoszonka”.
5. Z. Rogoszówna, „Dzieci Pana Majstra”.

III. Odpowiedzialność

Utwory literackie, w których znajdują się przykłady odpowiedzialności lub jej braku:

1. P. Bourgeois, B. Clark, „Franklin mały zapominalski”.
2. J. Canfield, M. V. Hansen, „Balsam dla duszy dziecka”.
3. C. Collodi, „Pinokio”.
4. W. Czwartek, „O gajowym Chrobotku”.
5. G. Delahaye, seria o Martynce.
6. Janosch, Dzień dobry, Świnko”.
7. A. Lindgren, „Pippi Pończoszanka”.
8. N. Most, A. Rudolph, „Co wolno, a czego nie wolno”.
9. M. Musierowicz, „Znajomi z zerówki”.
10. Bracia Grimm „Trzy małe świnki”

IV. Odwaga

Utwory literackie, w których znajdują się przykłady odwagi lub jej braku:

1. A. Onichimowska, „Najwyższa góra świata”.
2. H. Amery, „Mity greckie dla najmłodszych”.
3. H. Ch. Andersen, „Nowe szaty cesarza”.
4. E. Knight, „Lassie, wróć”.

V. Pokojowość

Utwory literackie, w których znajdują się przykłady pokojowości lub jej braku:

1. P. Bourgeois, B. Clark, „Franklin mówi <przepraszam>”.
2. C. Collodi, „Pinokio”.
3. M. Leaf, „Byczek Fernando”.
4. A. Lindgren, „Lotta z ulicy Awanturników”.
5. A. A. Milne, „Kubuś Puchatek”.
6. A-C. Westly, Sekret Taty i ciężarówka”.

VI. Sprawiedliwość

Utwory literackie, w których znajdują się przykłady sprawiedliwości lub braku sprawiedliwości:

1. J. Canfield, M. V. Hansen, Balsam dla duszy dziecka”.
2. C. Collodi, „Pinokio”.
3. A-C. Westly, Sekret Taty i ciężarówka”.

VII. Szczęście, optymizm, humor

Utwory, w których bohaterowie są optymistami lub / i wykazują się poczuciem humoru:

1. P. Bourgeois, B. Clark, seria o Franklinie.
2. Janosch, „Ja ciebie wyleczę, powiedział Miś”.
3. A. Lindgren, „Pippi Pończoszanka”, „Karlson z dachu”.
4. K. Makuszyński, „Przygody Koziołka Matołka”.
5. A. A. Milne, „Kubuś Puchatek”.
6. E. Janikowszky, „Gdybym był dorosły”.

VIII. Przyjaźń i miłość

Utwory literackie, w których znajdują się przykłady przyjaźni i miłości lub ich braku:

1. Cz. Janczarski, „Miś Uszatek”.
2. S. McBratney, „Nawet nie wiesz, jak bardzo cię kocham”.
3. Janosch, „Ja ciebie wyleczę, powiedział Miś”, „Dzień dobry, Świnko”.
4. J. Spyri, „Heidi”.
5. H. Ch. Andersen, „Królowa Śniegu”.
6. C. Collodi, „Pinokio”.
7. A. A. Milne, „Kubuś Puchatek”.
8. J. Canfield, M. V. Hansen, Balsam dla duszy dziecka”.

IX. Solidarność

Utwory literackie, w których znajdują się przykłady solidarności lub jej braku:

1. A. Lindgren, „Bracia Lwie Serce”.
2. J. Tuwim, „Rzepka”.
3. C. S. Lewis, „Opowieści z Narnii”.

X. Piękno

Utwory literackie, w których znajdują się przykłady piękna lub jego braku:

1. H. Ch. Andersen, „Calineczka”, „Królowa Śniegu”, „Brzydkie kaczątko”.
2. J. L. Karl i W. Grimm, „Królewna Śnieżka”.
3. C. S. Lewis, „Opowieści z Narnii”.
4. A. Lindgren, „Bracia Lwie Serce”.
5. M. Musierowicz, „Znajomi z zerówki”.
6. E. Szelburg – Zarembina, „Idzie niebo ciemną nocą”.
7. J. Tuwim, „Spóźniony słowik”.

XI. Mądrość

Utwory literackie, w których znajdują się przykłady mądrości lub jej braku:

1. A. Lindgren, „Lotta z ulicy Awanturników”.
2. A-C. Westly, „Sekret Taty i ciężarówka”.

Bibliografia

1. R. Campbell, *Sztuka zrozumienia, czyli jak naprawdę kochać swoje dziecko*, Vocatio, Warszawa 1998.
2. R. Cole, *Inteligencja moralna dzieci*, Dom Wydawniczy REBIS, Poznań 2003.
3. J. Dobson, *Dzieci i wychowanie*, Vocatio, Warszawa 1995.
4. A. Faber, E. Mazlish, *Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały – jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły*, Media Rodzina, Poznań 2001.
5. D. Goleman, *Inteligencja emocjonalna*, Media Rodzina, Poznań 1997.
6. I. Koźmińska, E. Olszewska, *Z dzieckiem w świat wartości*, Świat Książki, Warszawa 2007.
7. D. Nolte, R. Harris, *Dzieci patrzą na nas*, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 2002.
8. M. Walczak-Sarao', D. Kręcisz, *Wesołe przedszkole i przyjaciele. Program wychowania i edukacji przedszkolnej*, WSIP, Warszawa 2009.

Załącznik nr 1.

***Ankieta dla nauczycieli dotycząca realizacji
Programu Wychowawczego w przedszkolu***

Celem poniższej ankiety jest dokonanie przez nauczycieli aktualnej oceny realizacji programu wychowawczego naszej placówki.

Ankieta jest anonimowa. Jej wyniki posłużą doskonaleniu programu wychowawczego

Wybraną odpowiedź należy zakreślić krzyżykiem.

Wyniki ankiety zostaną opracowane i przedstawione Radzie pedagogicznej.

Dziękuję za wypełnienie ankiety.

PYTANIE1. Czy Program wychowawczy przedszkola ma dokładnie określone cele, warunki i sposoby realizacji?

Tak

Nie

PYTANIE 2. Czy według Pani treści Programu Wychowawczego są zgodne z podstawą programową wychowania przedszkolnego i dopasowane do możliwości wychowanków przedszkola?

Tak

Nie

Inne uwagi

.....

.....

.....

.....

.....

PYTANIE 3. Czy wykorzystwała Pani Program Wychowawczy przedszkola przy tworzeniu własnego systemu wychowawczego w swoim oddziale?

- Tak
- Nie

PYTANIE 4. Czy Pani zdaniem wprowadzony Program wychowawczy w przedszkolu ma wpływ na jednolity system oddziaływania wychowawczego?

- Tak
- Nie

jeśli nie, to proszę podać przyczyny:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PYTANIE 5. Czy realizacja Programu wychowawczego ma wpływ na osiągnięte efekty pracy wychowawczej w Pani oddziale?

- Tak
- Nie

Jeśli nie, to proszę podać przyczyny

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PYTANIE 6. Czy realizowany Program Wychowawczy w przedszkolu pomógł Pani w pracy wychowawczej?

- Tak
- Nie
- Inne uwagi

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PYTANIE 7. Jakie treści Programu Wychowawczego realizowała Pani w pracy wychowawczej w swoim oddziale?

- W zakresie podnoszenia kultury bycia
- Jak być koleżeńskim
- W zakresie normowania współżycia w grupie rówieśniczej
- W zakresie właściwego rozumienia własnego bezpieczeństwa
- W zakresie właściwego dbania o zdrowie
- W zakresie kształtowania nawyków proekologicznych
- Wdrażanie do utrzymywania ładu i porządku
- Poszanowanie cudzej własności
- W zakresie kształtowania postawy patriotycznej

W jaki sposób:

.....

.....

.....

.....

.....

PYTANIE 8. Czy według Pani zaproponowane wartości, zasady, normy i sposoby ich realizacji w Programie Wychowawczym są odpowiednie?

- Tak
- Nie

Jakie Pani wprowadziłaby ewentualnie zmiany:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PYTANIE 9. Czy Pani zgadza się z proponowanym systemem nagród i kar w Programie Wychowawczym?

- Tak
- Nie

Jakie zmiany można wprowadzić, proszę wymienić:

.....

.....

.....

.....

.....

PYTANIE10. Czy w wyniku realizacji Programu Wychowawczego wzrosły Pani umiejętności w zakresie kompetencji wychowawczych?

- Tak
- Nie

Inne uwagi

.....
.....
.....
.....
.....

PYTANIE 11. Czy realizacja Programu Wychowawczego pomogła Pani w nawiązaniu bliższego kontaktu z wychowankiem i w akceptacji jego podmiotowości?

Tak

Nie

Inne uwagi

.....
.....
.....
.....
.....

PYTANIE 12. Jak układa się współpraca z rodzicami w Pani oddziale?

bardzo dobrze

dobrze

ani źle, ani dobrze

nie najlepiej

inne uwagi

.....
.....
.....
.....

PYTANIE 13. Czy rodzice są otwarci na rady i sugestie z Pani strony?

- bardzo
- raczej tak
- raczej nie
- zdecydowanie nie
- trudno mi powiedzieć

PYTANIE 14. Napisz kilka propozycji, co należałoby zrobić, żeby usprawnić realizację programu?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....